

MARIENE MOLLUSKEN UIT HET OOSTELIJK DEEL VAN DE MIDDELLANDSE ZEE

4. OVER HET VERMEENDE VOORKOMEN VAN *LAEVICARDIUM FLAVUM*

door

H.K. Mienis

Op de nog steeds groeiende lijst van Indo-Pacifische mollusken, die in de Middellandse Zee zijn aangetroffen, prijkt ook *Laevicardium flavum* (Linnaeus, 1758). De eerste en tot nog toe enige vermelding van een vondst gaat terug naar Barash & Danin (1986: 128): een losse klep, gevonden in ondiep water ter hoogte van Dor, 6 juni 1980, determinatie E. Fischer-Piette (TAU NS 19732). Deze gegevens worden herhaald, maar nu ook geïllustreerd met een afbeelding van het onderhavige exemplaar, door Barash & Danin (1992: 274, fig. 299). Zenetos verandert de naam zonder meer in *Vasticardium luteomarginatum marerubrum* (Voskuil & Onverwagt, 1991) (zie www.ciesm.org/atlas/appendix3.html) en beschouwt de soort als een toevallige gast in de Middellandse Zee.

Ondertussen heeft Vidal (1997) de *flavum*-groep geheel gereviseerd en daaruit is gebleken dat deze naam voor diverse soorten in het geslacht *Vasticardium* Iredale, 1927 is gebruikt. *Vasticardium flavum* komt zelf niet in de Rode Zee voor.

Gewapend met deze nieuwe informatie heb ik opnieuw het exemplaar bekeken dat zich in de 'National Mollusc Collection' van de Universiteit van Tel Aviv bevindt. Tot mijn grote verrassing bleek dat deze losse, enigszins beschadigde klep, niets met de *flavum*-groep te maken heeft. In feite gaat het hier om een klep van *Trachycardium egmontianum* (Shuttleworth, 1856). Dus geen Indo-Pacifische soort, maar een kokkel uit het westelijk deel van de Atlantische Oceaan, waar de soort voorkomt van North Carolina tot Florida, de Bahamas en Cuba (Clench & Smith, 1944 en Abbott, 1960).

Hoe moet deze vondst nu geïnterpreteerd worden? Het onderhavige exemplaar van *Trachycardium egmontianum* was gevonden door S. Arkin. Een controle van de Middellandse Zee-verzameling in de TAU leverde nog twee mysterieuze monsters van Amerikaanse soorten op:

- *Mercenaria mercenaria* (Linnaeus, 1758): op het strand van Bet Yannay, leg. S. Arkin, juli 1980 (TAU/1 juveniele klep);

- *Tellina radiata* Linnaeus, 1758: op het strand van de Country Club, tussen Herzliyya en Tel Aviv, leg. S. Arkin, 10 december 1976 (TAU NS 18704/2 losse kleppen).

Merkwaardig genoeg zijn deze drie monsters alle verzameld door S. Arkin en zover als ik weet, heeft niemand ooit nog andere exemplaren van deze drie soorten

langs de Middellandse Zee-kust van Israël gevonden. (*Mercenaria mercenaria* komt nu wel hier en daar in het centrale gedeelte van de Middellandse Zee voor!)

Volgens mij gaat het hier dan ook om drie monsters met verkeerde vindplaatsgegevens. De namen *Laevicardium flavum* en *Vasticardium luteomarginatum marerubrum*, moeten daarom verwijderd worden van de lijst van exotische mollusken, die in de Middellandse Zee voorkomen.

Summary

Marine molluscs from the Eastern Mediterranean 4. On the alleged presence of *Laevicardium flavum*. A single valve of a Cockle reported as *Laevicardium flavum* and more recently as *Vasticardium luteomarginatum marerubrum* from the Mediterranean coast of Israel, has turned out to belong in fact to *Trachycardium egmontianum*, a species from the western Atlantic. Since loose valves of two additional bivalve species from America, but supplied with localities along the Mediterranean coast of Israel, were donated to the National Mollusc Collection of the Tel Aviv University by the same collector, all these records are here rejected as being based on wrongly labelled samples.

Literatuur

- ABBOTT, R.T., 1960. American Seashells. 5th Ed. 541 pp., 40 pl. D. van Nostrand Company, Inc., Princeton, Toronto, London, New York.
- BARASH, A. & Z. DANIN, 1986. Further additions to the knowledge of Indo-Pacific mollusca in the Mediterranean Sea (Lessepsian migrants). *Spixiana*, 9(2): 117-141.
- BARASH, A. & Z. DANIN, 1992. Fauna Palaestina Mollusca I. Annotated list of Mediterranean molluscs of Israel and Sinai. 405 pp., 372 fig. The Israel Academy of Sciences and Humanities, Jerusalem.
- CLENCH, W.J. & L.C. SMITH, 1944. The family Cardidae in the Western Atlantic. *Johnsonia*, 13: 1-32.
- VIDAL, J., 1997. Taxonomic revision of the Indo-Pacific *Vasticardium flavum* species group (Bivalvia, Cardidae). *Zoosystema*, 19(2-3): 233-253.

Adres van de auteur:
National Mollusc Collection
Berman Building
Department of Evolution, Systematics & Ecology
Hebrew University
91904 Jerusalem,
Israel
E-mail 1: mienis@hotmail.com
E-mail 2: mienis@netzer.org.il